

Fjármála- og efnahagsráðuneyti
Arnarhvoli við Lindargötu
101 Reykjavík

Reykjavík, 2. mars 2022

Efni: Umsögn um drög að reglugerð um heimild til fyrningarálags á skilgreindar grænar eignir og aðrar eignir sem sambærilegar geta talist

Samtök iðnaðarins (hér eftir „SI“ eða „**samtökin**“) vísa til máls nr. 38/2022, á samráðsgátt Stjórnarráðsins, þar sem kynnt eru til umsagnar drög að reglugerð um heimild til fyrningarálags á skilgreindar grænar eignir og aðrar eignir sem sambærilegar geta talist.

Fram kemur í kynningu um drögin á heimasíðu fjármála- og efnahagsráðuneytis að með fyrirliggjandi drögum er lagt til að nýta skattalega hvata til þess að ná markmiðum í umhverfismálum, svo sem að draga úr losun gróðurhúsalofttegunda. Reglugerðin felur í sér fyrningarálag á svokallaðar grænar eignir, t.d. þær sem teljast til vistvænna samgangna eða eignir sem tengjast framleiðslu á endurnýjanlegri orku. Þá segir að reglugerðardrögin feli í sér að heimilt verður að reikna sérstakt fyrningarálag af lausafé sem nýtt er í atvinnurekstri og fellur undir þá flokka sem fram koma í drögunum. Falli eign ekki undir ofangreinda flokka þá er samt heimilt að reikna fyrningarálag ef eign telst sambærileg grænum eignum, en við mat á því þarf að uppfylla ákveðin skilyrði sem fram koma í reglugerðinni.

Fyrir það fyrsta fagna SI að stjórnvöld marki sér stefnu og hlutlæg viðmið er viðkemur grænum hvötum og stuðla þannig að grænum lausnum í loftslagsmálum. Eins og SI hafa ítrekað bent á þá verða slíkar grænar lausnir til hjá atvinnulífi, en ekki hjá stjórnvöldum. Þess vegna er mikilvægt að stjórnvöld setji markmið á sviði loftslagsmála en skapi um leið fjárhagslega hvata til handa atvinnulífi að ná fram slíkum markmiðum. Hlutverk stjórnvalda er því að hvetja til fjárfestinga þannig að fyrirtæki geti ráðist í þær og flýtt árangri. SI hafa kynnt sér fyrirliggjandi drög og óska samtökin eftir að koma á framfæri eftirfarandi ábendingum hvað þau varðar.

SI vekja sérstaka athygli á gildistíma þeim sem kveðið er á um í drögunum, sbr. m.a. b. lið 2. gr. sem sækir stoð í 1. gr. laga nr. 33/2021. Eins og má ráða af þessum tilvísuðu ákvæðum er hér um að ræða tímabundna heimild til að nýta það skattalega hagræði sem ætlað er að hvetja til grænna fjárfestinga. Ljóst er að slíkt hagræði kemur með mismunandi hætti við ólíka starfsemi, s.s. hvað varðar framboð á vörum nú þegar sem og aðrar framkvæmdir sem geta eftir atvikum kallað á tímafrekar aðgerðir til að koma á eða innleiða í starfsemi fyrirtækja.

Hvað síðarnefnda atriðið varðar er ljóst að t.d. uppbygging innviða fyrir vetni og rafeldsneyti geta haft á hættu að falla utan þessara skilgreindu tímamarka þar sem slíkar framkvæmdir, hvort sem það er framleiðsla eða innviðir, eru líklegar að byrja eða koma til framkvæmda á síðari hluta þessara tímamarka. Því er sú hætta til staðar að þessi mikilvægi hlekkur á sviði orkuskipta falli á milli skips og bryggju þessa skattalega hagræðis og ívilnana og þannig einungis nýtast að hluta eða að takmörkuðu leyti.

Í því skyni, og vegna mikilvægis orkuskipta í aðgerðum stjórnvalda á sviði orkuskipta sem og þeirri áherslu sem lögð er á þann þátt í fyrirliggjandi drögum, sbr. 4. og 5. gr.,

telja SI mikilvægt að tekið verði til skoðunar að framlengja þann tímafrest sem kveðið er á um í drögnum.

Ljóst er að framanritað kallar á breytingu á ákvæði LXX til bráðabirgða við lög um tekjuskatt, nr. 90/2003, og hvetja SI ráðuneytið að taka til skoðunar slíkar breytingar, s.s. framlengingu á þeim tímaramma, og þannig stuðla að fyrirsjáanleika skattalegra hvata til innviðauppbýggingar fyrir orkuskipti hér á landi. Í þessu samhengi ítreka SI aðstæður og efnahagslegur samdráttur undanfarin misseri hafa kallað á aðhald í rekstri fyrirtækja eða dregið út hvata til fjárfestinga, og sér enn ekki fyrir enda á því efnahagslega raski sem fyrirtæki hafa gengið í gegnum. Því er mikilvægt að ráðuneytið endurmeti áður nefnd tímamörk og framlengi þann ramma sem aðilum er veittur að nýta sér umræddar ívilnanir enda má með sanni segja að áhugi og vilji á umhverfisvænum breytingum er til staðar hjá hérlendum fyrirtækjum en viðvarandi samdráttarskreið í efnahagslífi hefur dregið úr getu til að ráðast að óbreyttu í slíkar aðgerðir.

Þá benda SI á að fyrirliggjandi drögum er heimilt að taka tillit til eigna, sem ekki eru taldar sérstaklega upp í II. kafla draganna, ef þær teljast sambærilegar þeim grænu eignum sem þar eru tilgreindar, sbr. III. kafli. Ljóst er að þetta skattalega hagræði og ívilnanir sem boðaðar eru í drögnum, og á grundvelli áður nefnds ákvæði til bráðabirgða við tekjuskattlög, mun skipta gríðarlegu máli bæði fyrir fyrirtæki sem hyggjast kaupa grænar lausnir og fyrirtæki sem kaupa búnað í tengslum við framleiðslu á grænum lausnum. Sem dæmi má nefna framleiðslu eða kaup á umhverfisvænum rafhlöðum eða öðrum tækjabúnaði sem kunna að falla undir ákvæði 10. gr. en kunna að kalla á frekari túlkun þess ákvæðis. Fyrningarálagið mun hafa ráðandi áhrif í ákvörðunartöku fyrirtækja sem kaupa þær lausnir. Því er mikilvægt að unnt sé að skera úr með skjóttum og gagnsæjum hætti, á grundvelli hlutlægra skilyrða, hvort þær eignir, sem ekki eru tilgreindar sérstaklega í drögnum, hvort sem þar er á grundvelli II. eða III. kafla laganna, falli undir reglugerðarinnar eður ei.

Ítrekast hér enn og aftur að heimild á grundvelli draganna er mörkuð í tíma og mun það því hafa mikil áhrif á ákvarðanir um kaup og sölu á eignum og framkvæmdir að það liggja fyrir skjótt og með skýrum hætti hvort eignir séu andlag þessara matskenndu sjónarmiða sem fram koma í umræddum II. kafla, sbr. 10. gr.

Að mati SI eru fyrirliggjandi drög, og þær lagabreytingar sem gerðar voru á liðnu ári og drögin grundvallast á, skref í rétta átt og vísast hér m.a. til umsagnar SI, ásamt fleiri atvinnurekendasamtökum um það mál. Hins vegar telja SI að betur má ef duga skal í þeirri vegferð að skapa hér bætt starfsskilyrði fyrir grænar lausnir og græna iðnbyltingu og hvetja samtökin ráðuneytið að taka til skoðunar framangreindar ábendingar sem og aðrar frekari aðgerðir eða ívilnanir til að skapa hér festu og fyrirsjáanleika til lengri tíma lítið í þeirri vegferð að örva græna tækni og stuðla að grænni iðnbyltingu.

SI gera að öðru leyti ekki frekari athugasemdir við málið að svo stöddu. Er framangreindum ábendingum hér með komið á framfæri við fjármála- og efnahagsráðuneyti.

Virðingarfyllst,

Lárus M. K. Ólafsson,
sérfræðingur á sviði umhverfis- og orkumála